

KOTKAST

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

JUUNI 1939

Nr. 6

Noored Vabadussõja mälestusi jäädvustama.

Kotkajuht A. Kivi.

Noorte Kotkaste organisatsiooni õilsamaks eesmärgiks on kasvatada isamaale tublisid poegi, kes meheks sirgunult on kodu kaitseks alati valmis. Seda kõrget eesmärki ei saavutata õpetamisega ja õppimisega, vaid siin tuleb noortesse kasvatada isamaa- ja vabadusearmastust. Tänuväärt mõjustajaina esinevad siin meie rahva muinas- ja nüüdisaja kangelased, kellede suhtes ei jää külmaks ükski noor.

Selle kõrge sihi taotlemisel kasutatakse väga mitmelaadilisi võtteid, mis kõik aga lõpptulemusena peavad looma enam või vähem sügava elamuse. On tõsi, et siin tuleb suurema mõju saavutamiseks tihti eelistada teatraalseid võtteid, mis aga kahjuks üklusisel käsitlemisel võivad kaotada osa oma mõjust, eriti vanemate poiste juures, kes teatud eas isegi head asja kriitikaga võtma hakkavad.

Iga juht on teadlik murde-*ea* tuultest noore inimese hinges. Sel ajal võivad segi paiskuda noore hinges kõik selle suure ehituse alged, mis temas loodud noorema kooliea vältel. Samadest tuultest ja tormidest ei pääse mööda ka noorteorganisatsioonides võetud tõekspidamised. On ju selge, miks meilgi varematel aegadel mitmete ringkondade poolt tormi joosti just murde-ealiste noorte organiseerimiseks. Murde-aeg on ju õieti pärismeelsuse tekke-aeg.

Meiegi organisatsioonis on korduvalt rõhutatud, et noorkotkalikule tööle võib ainult siis anda täis mõte, kui meie seda töö- ja sihtide suunda oskame juhtida ka läbi noorte murde-*ea*.

Ei hakka siin puudutama mitmesuguseid alasid ja töövõtteid, millede kohta on juba korduvalt sõna võetud. Tulen tagasi selle juurde, millega alustasin. Meie peame oma vanemate poiste ringis isamaa-armastuse, vabadustahte ja julgusetungi süvendamiseks leidma ka niisuguseid teid ja võtteid, mis peaksid vastu noortes ärganud kriitikale ja tunduksid neile loomulikena. Siin on

suurimaks mõjustajaks meie lähem minevik, meie suured juhid. Noored on juba omalgi käel sellega kirjanduse kaudu tutvunud, kuid meie organisatsioon peab neile võimaldama juurduvaid tundeid ka välja elada. Seda meie oleme ka seni juba õige tõhusalt suutnud. Võib-olla kõik ei aimagi, millise suure elamuse saavad näiteks juba eneseteadlikud noored kotkad meie riiklikel tähtpäevadel, kus nad saavad küllalt silmapaistvalt ja vastutusega esineda. Väga ilus on nõue, et noored kotkad võtavad oma vabaduse eest langenute kalmude korraldamisest ja langenute väärika mälestamise organiseerimisest.

Kuid kas ei ole meil siin veel üks ala söötis? Meie austame ja mälestame lahingus langenuid. Aga kas ei ole nii, et paljud kangelased langesid, kuid teised tulid võitlustest elavatena tagasi. Neid elab meie keskel, neid on iga meie rühma piirkonnas. Kas ei oleks õigem ja kas me ei paneks kaasa helisema suuremat pinda, kui me langenuid mälestades austaksime ka Vabadussõjast elusalt tagasitulnud sõjamehi. Nemad väärivad seda. Meie noorte silmis on nad kõik ja peavadki jääma kangelasteks, kes oma elu hinnaga on kaitsnud isamaad.

Meil ei ole vaja jutlustada, et esimene üleskutse ei toonud kokku nime-tamistväärsel hulgal vabatahtlikke ja et alles sundmobilisatsiooniga loodi meie sõjajõud, sest see ei ole oluline, kuna meie Vabadussõda oli kangelaslik ja lõppes ka nii.

Eriti maal asuvad noorte kotkaste üksused peaksid süvendama seltskondliku kõlapinna laiust ja hankima endi täiskasvanute hulgast uusi sõpru ja toetajaid, kelleks peaksid olema loomulikult ka kõik Vabadussõja lahinguvennad. Neid mehi oma sõpradeks koondades ja neile väärilist aupaistet osaks saada lastes oleksime saavutanud kaks head eesmärki: oleme viinud oma noored otsesesse kontakti meie vabaduse oma elu hinnaga kättevõidelnud meestega ja aitaksime uuesti õigesse aupaistesse tõsta vabadusvõitleja nime.

On omaette küsimus, kuidas seda kõike tegelikult kõige paremini korraldada. Olen siin puudutanud küsimuse põhimõttelist külge.

Allakirjutanu on saanud väga hea mulje ühe maarühma sellelaadilisest üritusest oma ringkonnas. NK rühm algatas Vabadussõjast osavõtnute austamise mõtte ligi 2 aastat tagasi. Algul kutsuti sõjamehi auvõõrainana rühma pidulikele koondusile, kus neile osutati väärilist tähelepanu seltskonna ees. Samas tutvusid aukülalised ka lähemalt meie organisatsiooni olemuse ja sihtidega. Viimaks deklareeriti, et rühm on otsustanud avada iga kohaliku Vabadussõja lahinguvenna kohta lehe rühma pühas raamatus — tegevusraamatus. Kutsuti siis sõjamehi sõlmima sõprussidet rühmaga, paluti avaldada lähemaid andmeid oma elust ja lubada poisse kirja panna nende isiklikke mälestusi Vabadussõja heitlusist. Paluti ka igalt mehelt pilti tema lehekülje jaoks, jne.

See üleskutse leidis väga sooja vastukõla. Nii on koondunud juba rühma ümber umbes 15 meest, kellele tohiks osutada edaspidigi õige südamelähedaseks rühma hea käekäik. Samal ajal on ka rühma vanematel poistel korruga palju tööd ja tegemist algatatud ettevõtte läbiviimisel ja edaspidisel korraldamisel.

Oleks väga huvitav kuulda kaasvõitlejate arvamisi kirjeldatud küsimuse kohta. Mitmevõrra väärtuslikum oleks saada häid juhatusi tegelastelt, kellel ehk on juba kogemusi antud põhimõtete rakendamisega. Meie kirjanduses seni seda ala puudutavaid küsimusi minu teada kahjus käsiteldud ei ole.

Aleksander Keppi

kaitstes noortemagistri-väitekirja.

20. mail s. a. kaitstes Narvas Kaitseliidu Narva Maleva ruumes NK Narva Maleva abivanem kj. Aleksander Keppi noortemagistri-väitekirja teemal „Laagri sisekord ja tseremooniad“. Oponentidena esinesid nmag. Riho Lahi Tartu Malevast ja nmag. E. Vardja Tartumaa Malevast.

Aleksander Keppi.

Aleksander Keppi sündis 17. aug. 1888. a. Lääne-maal Vana-Varblas. Õppis Taali vallakoolis ja Sindi kihelkonnakoolis. 1904. a. astus Tartu õpetajateseminar. Oli kõsterkooliõpetajaks Põltsamaal ja Valgas. Lõpetas 1917. a. Petrogradis Pauli sõjakooli.

Peale Vabadussõda astus õpetajana ametisse Tartu, kust 1925. a. siirdus Elvasse õpetajaks. Lõpetas 1931. a. Tartu Ülikooli õigusteaduskonna. Alates 1937. a. tegutseb koolide inspektorina Narvas.

Noorte Kotkaste organisatsioonis tegutseb A. Keppi organisatsiooni loomisest peale, olles NK Elva malev-konna vanemaks ja Elva Kodutütarde ja Noorte Kotkaste Sõprade Seltsi esimeheks. Hiljem NK Tartumaa Maleva abivanem. Tegutsenud staabi liikmena ja lektorina paljudel õppepäevadel, kursustel ja peaaegu kõigis NK Peastaabi poolt korraldatud laagrites. Omab Kotkaristi kuldristi, Valgeristi III kl. ja Ustava Sõpruse märgi.

Noorkotkalikust topograafiast.

Noortemagister Riho Lahi.

(Järg)

2. Liiklemine maastikul.

Kui otsustame ühest linnast või asulast sõita teise, siis asume pikemalt mõtlemata teele, teades, et tee on selleks suunaks, mida peame jälgima. Lugu pole aga enam sugugi nii lihtne, kui liigume maastikul, kus lähtepunkti ja sihtpunkti vahel puudub kindel alaliselt kasutatav tee. On loomulik, et sel juhul kasutame sirgjoont kui kõige otsemat teed kahe punkti vahel.

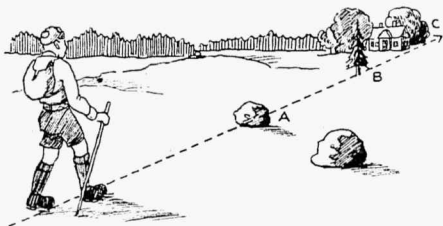
Mingist lähtepunktist liikuma hakkamisel peame kõigepealt määrama oma liikumise suuna ilmakaarte järgi ja liikumisel pidevalt seda suunda alal hoidma,

siis on kindel, et jõuame määratud sihtpunkti.

Kui pole kasutada kompassi ja kaarti, siis võime suuna määramisel kasutada kõiki ilmakaarte määramise viise (vt. peat. VII), kindlaid ja selgesti nähtavaid esemeid maastikul, kella ja teatavail tingimustel ka päikest, pilvi, tuult jne.

Kasutades suuna määrana ilmakaari, jõuame lähtepunktis selgusele, millise ilmakaare suunas asetseb sihtpunkt. Oletame, et tahame minna tallu, mis asetseb meie praegusest asukohast idasu-

nas, kuid pole otseselt nähtav. Nüüd määrame ükskõik missuguse meetodi abil kindlaks idasuuna. Et märgitud suunast liikumisel mitte kõrvale kalduda, peame märkima mõne kindla nähtava eseme (puu, kivi, hoone jne.), mis asetseb idas (soovitav isegi kaks ühel joonel asetsevat eset), ja liikuma selleni. Seal määrame uuesti ilmakaared ja määrame idas uue suunamärgi (suunamärgid). Praktiline on juba enne esimese suunamärgini jõudmist jälgida maastikku, et leida aegsasti uue suunamärgi, mis asetseb esimesega ühel joonel (vt. joon. 36).

Joon. 36.

Kui meie teel ei leidu suunamärgina kasutatavat kindlat eset, võime suuna määramiseks kasutada ka liikumissuunast kõrval asetsevaid esemeid, kusjuures õige suuna saamiseks tuleb hoiduda sõrme, mitme sõrme, käe, mõne eseme jne. laiuse võrra vasakule või paremale. Niisuguste abiesemete kasutamisel tuleb aga ettevaatlik olla, sest esemele lähenemisel suureneb nurk eseme ja liikumissuuna vahel järjekindlalt. Seepärast tuleb soovitada igal esimesel võimalusel määrata uus suunamärk, mis asetseb liiklemisteel või selle otseses läheduses.

Kella kasutatakse suuna määravana peamiselt päikesepaistelisel päeval. Liikuma hakates suunatakse kella väike osuti päikesele ja määratakse siis liikumissuund teatava kellanumbri suunas. Kella abil on võimalik iga lühikese vahe-
maa järel kontrollida oma liikumissuunda, suunates kella väikese osuti päikesele (väike osuti liigub edasi samavõrra kui päikegi, mille tõttu kella numbrilaua asend jääb samaks. Oma asukoha muu-

tumine edasilikumisel päikese suhtes ei oma olulist tähtsust). Kuigi päikese varal on kellatagi kord võetud suuna hoidmine võrdlemisi lihtne, tuleb siiski eelistada kella kasutamist, kuna see võimaldab suuremat täpsust.

Kella kasutatakse ka õige sagedasti teistele liikumissuuna andmiseks (asimuudi asemel). Vaataja pöörab kella nii, et nr. 12 asetseb vaotlejast kaugenevas suunas. Siis asetseb nr. 3 paremal, nr. 9 vasakul ja nr. 6 selja taga. Nüüd antakse suund mõnele kellanumbrile vastavalt, näit. kell kaks 400 m kaugusel asetsev talu vm.

Ka tuul on suuna hoidmisel suureks abiks. Tuule suuna täpsemaks määramiseks on kasulik lendu lasta väikseid paberitükikesi, pöörata märga sõrme või käerannet enda ümber (randme seespoolne nahk on tundlikum; märg sõrm jahtub tuulepoolsel küljel rutem, sest tuul viib endaga kaasa auramisel tekkinud soojust rohkem kui allatuule asetsevalt sõrmeosalt), jälgida suitsu ja pilvede liikumist, hoida püsti juuksekarva jne.

Kui kasutatakse pilvi liikumissuuna määramisel, ei tohi unustada, et pilved on alaliselt liikvel ka päris vaiksena näiva ilma puhul. Seetõttu võib pilvi suunamärgina kasutada võrdlemisi lühikest aega. Kestvamalt usaldatavad on kõrged kiud- või sulgpilved.

3. Liikumine kompassi abil.

Hoopis hõlpsamaks muutub liikumine, kui suuna leidmisel ja selle hoidmisel kasutame kompassi. Eriti hõlbustab liikumist kompass M/36 (soome kompass — lähem kirjeldus peat. VII p. 9 — „Kotkas“ nr. 10 — 1938), kuna see on eriti kohandatud orienteerimiseks.

Kompassi abil liikuma hakkamisel määrame kindlaks liikumissuuna asimuudi (asimuudi leidmist on lähemalt käsitletud peat. VI p. 6 — „Kotkas“ nr. 7/8 — 1938). Nüüd leiame asimuudi suunas suunamärgi, liigume selleni, kontrollime, kas liikumissuund ühtub veel leitud asi-

Noortemagistreid kodutütarde perest.

Elma Koppel.

Juta Rebane.

Valve Kond.

Käesoleval kevadel kaitsesid 6 kodutütarde juhti noortemagistri-väitekirja ja kinnitati Noorsoo-organisatsioonide Peavanema poolt noortemagistri astmes.

Väitekirja kaitsesid: 1) Tallinna Ringk. Kommertsikooli rühmavanem Juta Rebane teemal „Matkamise osa kodutütarde organisatsioonis“; 2) Valga Ringk. instruktor Valve Kond teemal „Kehaline kasvatus kodutütarde organisatsioonis“; 3) Pärnumaa Ringk. instruktor Elma Koppel teemal „Kodutütarde lõkkes“; 4) Tallinna Ringk. abivanem Salme Kassar teemal „Kehaline kasvatus kodutütarde töös ja tegevuses“; 5) Võru Ringk. instruktor Loreida Omri teemal „Rahvusliku kultuuri arendamise ja levitamise võimalusi kodutütarde organisatsioonis“; 6) Järva Ringk. instruktor Malve Hanvere teemal „Kodutütarde organisatsioon maal“.

muudiga, määrame uue suunamärgi ja liigume edasi.

Kompass M/36 abil võib liikuda ka otse kompassi järgi, sest võrdlemisi rahulik põhjasuuna näitaja võimaldab asimuudi jälgimist ka liikumisel. Selleks võib käsitseda kompassi nagu käekella, kinnitades kompassi vastava rihma abil randmele või käisele. Vastav seadis võimaldab kompassi kinnitada ka rinnale.

Liikumata hakates pöördume näoga liikumissuunas. Samasse peab olema suu-

natud ka kompassi suunanäitaja. Seejärel pöörame rõngast (joon. 29 — 3), kuni juusjoonel asetsev põhjasuuna märk ühtub põhjasuuna näitajaga. Liikumisel hoiame põhjasuuna näitaja juusjoonel ja liigume kompassi suunanäitaja sihis. Sellega toimub meie liikumine pidevalt antud suunas ja aegaviitev suunamärkide määramine ning vahepealne suunakontroll pole tarvilik, kuigi suurema täpsuse saavutamiseks küll soovitatav.

(Järgneb.)

On käes välitegevuse hooaeg. Kõikjal käib kibe ettevalmistus laagrite korraldamiseks. Tagaplaanile on aga jäänud rühmades matkade korraldamise küsimus. Noorkotkalikus tegevuses täidab matkamine vägagi suuri ülesandeid ning need ülesanded sunnivad meid pöörama oma üksuste töös küllaldast tähelepanu ka matkamisele. Oleks ülearune siinkohal pikemalt peatuda nende hüvede juures, mida annab matkamine noorele arenevale poisile tema kehalise vastupidavuse tõstmiseks. Kuid matkamine ei arenda üksnes keha, ta laiendab ka poiste silmaringi ning kasvatab nende iseloomu. Kindel matkakord arendab poisse täpsusele ja sisendab neisse distsipliinitunde. Võitlus janu, väsimuse jne. vastu suurendab tahtejõudu, võit aga sisendab poisis usku oma võimetesse ja arendab ta julgust. Matkagrupi ühised rõõmud ja mured arendavad poistes seltsimehelikkust vaimu. Need väärtused nõuavad matkamise rakendamist üksuste töökavadesse.

Matka korraldamiseks peab juht esijoones arvestama küsimusi — **millal? kuidas?** ja **kuhu?** Sobiva aja leidmiseks peab arvestama seda, kui kauaks on võimalik poisse matkama viia. Igal juhul peab aga silmas pidama, et ei ole soovitav viia kunagi poisse kohe pikemale matkale, enne kui nad ei ole võtnud osa vähemalt ühest päevasest ja ühest ööpäevasest

Poisid, matkama!

Kotkajuht Joh. Laar.

matkast. Selleks et pikaajaline matkamine ei muutuks poistele piinaks, peavad nad tarviliste kogemuste omandamiseks olema lühemate matkadega hästi ette valmistatud.

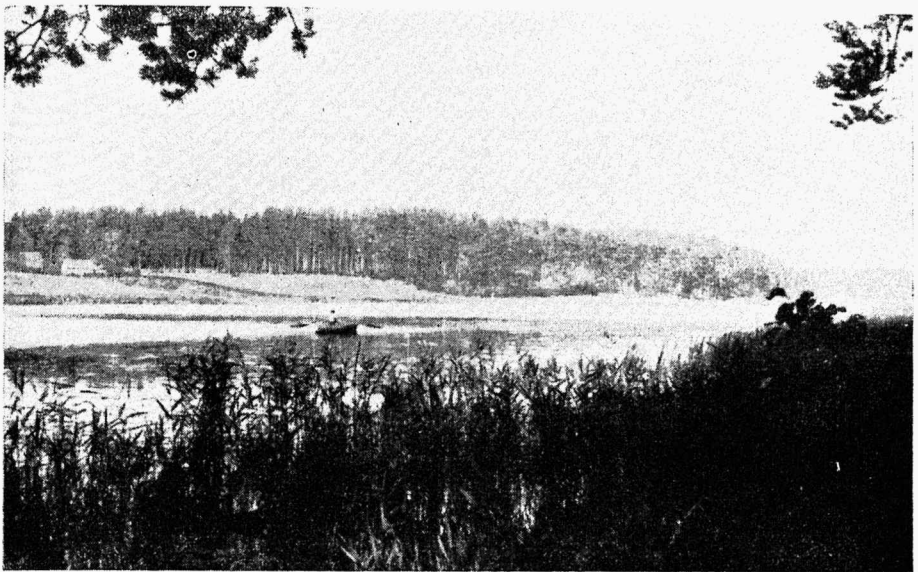
Kuidas matkata? Kas jalgsi, jalgrattal või paadiga? Suuremat aja kokuhoidu, samuti ka suurema varustise kaasavõtmist võimaldab muidugi matkjalgratastel. Kuna ainult vähesed poisid omavad jalgratast, siis langeb peamine raskuspunkt jalamatkale. Paadiga matkamine nõuab esiteks, et kõik osavõtjad oleksid head ujujad, ja teiseks on ta veel aeglasem kui jalamatk, kuid lühemate „otsade“ tegemiseks vägagi huvitav.

Küsimusele, kuhu matkata, annab osajäse vastuse juba esimese küsimuse käsitus. Põhimõtte on see, et enne kui asume külastama ja tutvunema kaugete kohtadega, peab poistel olema selge ülevaade oma kodukoha ligemast ümbrusest, ja seda võimaldavad neile just päevane ning ööpäevane matk. Omades ülevaadet oma kodukohast, hakkavad poisid seda uute kohtade ning tema eluavaldustega võrdlema ja selle võrdluse kaudu

Hädavajalikum ese matkal

A. FREDERKING!
ETURISTSEEP

Kubja järv Võru lähedal, mille kaldal asub „Kotkakodu“.

jääb ka kõik nähtu ja kuuldu nendele paremini meelde.

Igal juhul peab matkajuhil olema koostatud kindel, üksikasjaline matkakava. Selles kavas peab olema ette nähtud matka ülesanne, nn. matka teema, ning peavad olema lahendatud ööbimise ja toitlustamise küsimused. Mida võtta matka teemaks? Mingil juhul ei tohi matk kujuneda ainult sammumiseks ja ilusate looduspiltide vaatlemiseks. Matka teemaks võib võtta näiteks taimestikuga tutvumise ja taimede kogumise herbaariumi jaoks; tutvumise pinnavorvide ja maapinna koosseisuga; tutvumise keelemurrete ja rahvakommetega jne. Loodus- ja maateadus ning rahvakultuur ei ole aga ainukesed ained matka teemaks. Poistele eriti huvitav on näit. Vabadussõda. Poisid külastavad lahingupaiku ja kasutades vastava kirjanduse kaasabi loovad endile ettekujutuse ja pildi võitluste käigust. Kuid matka teemaks

võib olla ka noorkotklusega tutvunemine. Selleks pakuvad matkagrupile häid võimalusi arvukad laagrid. Muidugi lasevad paljud siin antud teemad end ühendada, mitmekestades matka eesmärki.

Kuidas lahendada ööbimise ja toitlustamise küsimust? Päevasele ja öö-päevasele matkale on täiesti võimalik kaasa võtta vajalikke toiduaineid seljakotis. Öö-päevasel matkal valmistavad poisid endile sooja toitu, küpsetades lõkketulel liha, kartuleid ja mune. Keeduriistadest on soovitav kaasa võtta ainult katel teevee keetmiseks. Pikema matka juures peab olema ette nähtud kohad, kust on võimalik toiduaineid lisaks hankida. Poistel peavad olema kaasas (vastavalt grupi suurusele) ka kerged alumiiniumist katlad ja pannid. On soovitav, et poisid igal juhul valmistaksid endile toidu ise. Ööbimise küsimuse lahendamiseks tuleb matkajuhil varakult astuda ühendusse kavatsetavale peatuskohale ligemal asuva NK üksuse

vanemaga ning paluda kaasabi viimaselt öökorteri saamiseks.

Matka kava koostamisel ei tohi unustada ka noorkotkalikkude tegevusalade rakendamist matkal. Kuidas sisustada ning muuta elavaks poistele neid alasid matkal, selleks annab küllaldaselt materjale kj. A. Kivisikk oma artiklis „Töö korraldamisest kevadel“ („Kotkas“ nr. 4 — 1939. a.). Seal käsitletud mõtted on küll peamiselt ette nähtud välikoondustel kasutamiseks, kuid nad on täiesti rakendatavad ka matka kavasse.

Väga hästi võib kasutada lühemaajalisi matku mõne ligema üksuse külalistamiseks ja viimasega sõprussidemete loomiseks. Kui peaks aga aega jätkuma, võib seejuures korraldada ka külaliste ja vas-

tuvõtjate vahel võistlusi varemalt kokkulepitud aladel.

Muud matkamisega seoses olevad küsimused on leidnud üsna põhjaliku käsitletu NK Käsiraamatu III andes lk. 127—162 ja A. Olev-Miller'i „Kodutütre matkaraamat I“.

Jääb ainult soovida, et juhid asuksid aegsasti matka ettevalmistuste tegemisele. Ühelgi rühmal ei peaks küll üle jõu käima korraldada eeloleval suvel vähemalt üks päevane ning teine öö-päevane matk. Üksikud rühmad on kahtlemata suutelised korraldama ka pikemaid matku. Kui leidub juba 4—5 matkahuvilisel poisil rühmas võimalusi matka kaasa teha (väga suure koosseisuga matkal olles on palju raskesti), miks siis mitte seda ette võtta? Ainult algatust — ja õnnelikku matkamist eeloleval suvel ilusal kodumaal!

Noorte Kotkaste rühmajuhtide õppelaagri ajutine kava.

Täienduseks NK rühmajuhtide kursuse ajutise kava juurde („Kotkas“ nr. 11 — 1938. a.).

Õppelaagrist osavõtu tingimused ja eesmärk:

Rühmajuhtide õppelaagrist on õigustatud osa võtma esmajärjekorras kõik rühmajuhtide kursusest osavõtjad, teises järjekorras kõik teised vastavalt kohtadel (kottad, haukad, nende abid jt. rühmastaabi liikmed) olevad juhid kui ka salgajuhtide kursusest osavõtjad, kellele eeldusi järgmisel tegevusaastal rühmajuhtide kursusest osavõtuks.

Neis malevais, kus pole seni rühmajuhtide kursusi korraldatud, võivad osa võtta kõik need juhid, kellel rühmajuhtide kursuse ajutises kavas (vt. „Kotkas“ nr. 11 — 1938, lk. 220) ette nähtud õigus rühmajuhtide kursusest osavõtuks, millega neil tuleb lugeda õppelaagrist osa-

võtu nõue täidetuks järgneval tegevusaastal korraldatava rühmajuhtide kursuse jaoks.

Rühmajuhtide laager taotleb eesmärgi: 1) anda rühmajuhtidele oskusi iseseisvaks rühma laagri ning mitmekeelse välitegevuse organiseerimiseks ja juhtimiseks, samuti rühma esinemiseks suuremas laagris (malevkond, malev); 2) arendada nende oskusi ja teadmisi noorkotkalikel välitegevusaladel ning 3) süvendada õpitud teadmiste metoodilist rakendamisoskust.

A. Üldised laagrioskused.

I Laagri rajamine ja üld-ehtuslik osa.

1. Laagri varustis ja selle pakkimine:

- a) noorkotka isiklik varustus — seljakoti pakkimine;
- b) salga varustus;
- c) rühma varustus;
- d) üldehitusiks vajalik materjal (teibad, latid, traat, tõrvapapp; õled jne.).
2. Laagrikoht:
- a) koha valik;
- b) planeerimine (telkide paigutamine, köök, lipumast jt. ehitised);
- c) puhtus, väline kord ja piiramine.
3. Üldehitised:
- a) lipumast;
- b) nõupidamistule ase;
- c) lokulaud;
- d) käskkirjade tahvel;
- e) värav ja aed;
- f) latriin jt. vajalikud ehitised.
- II Telk ja telgi sisustamine; laagri ja telgi ümbruse kaunistamine.
1. Telk:
- a) telgi püstitamine;
- b) telgi hooldamine laagris (õige pingutamine — eriti vihmasaju korral ja ööseks; õigeaegne parandamine, telgi kuivatamine — eriti enne selle pakkimist, jne.);
- c) telgi mahavõtmine;
- d) telgi ja telgipuude pakkimine transpordiks;
- e) ajutiste kiilude ja pingutajate valmistamine.
2. Sisustamine (siseehitised):
- a) otstarbekohane ruumi jaotus telgi siseehitiste paigutamisel (vastavalt telgi suurusele ja poiste arvule);
- b) väliwoodite ehitamine (mahutada KL või NK 38 telki kuni 8 poissi, — mitte aga vähem kui 5);
- c) mitmesugused muud ehitised ja alused telgis või selle piirkonnas (riiulid — kepikesist punutud mattidega; laud; istmed; riidenagid ja puud; küünlajalad; alused saabaste, sukkade, seljakottide jne. asetamiseks; prahikorv; jalamatt, käterätikute kuivataja jm.);
- d) korrapärase varustise ja asjade paigutamine (kord telgis).
3. Kaunistamine:
- a) kaunistamise põhimõtted: eelkõige — 1) ümbruse puhtus; 2) kaunististe kooskõla ümbrusega; 3) ruumiline paigutus, et kaunistis „jalgu“ ei jääks; 4) vähem „torte“ ja lillepeenraid!
- b) laagri üldkaunistused (lipumasti ümbrus, nõupidamistuli jt.);
- c) telgi ümbruse kaunistused;
- d) motiivide valik (noorkotka märk, kompass, telgi nr., kantsid ja linnused, maakoha reljeef-kaart, päikesekell, loomade kujud jne.);
- e) kaunistamise materjal (kivid, käbid, oksad, samblad, savi, kõverad ja harulised puud, kännud jne.).
- III Köök ja toiduvalmistamine.
1. Köögi planeerimine (köögi ehitiste asetuse).
2. Vajalikud ehitised ja sisustus.
- a) keedukolded;
- b) keedukast (maasse kaevatud, sammalwooderdisega);
- c) kööginõude alused;
- d) köögitelk;
- e) moonakelder;
- f) jäänuste auk ja selle katmine;
- g) köögi piiramine;
- h) põletusmaterjali ladu;
- i) köögi kord.
3. Söögitelk ja -laud:
- a) söögitelk (presendi või telgi kasutamine);
- b) mitmesugusest materjalist peale maa ehitatud laud;
- c) maasse kaevatud laud.

IV Laagri juhtimine, sisekord ja tavandid.

1. Juhtimine:

- laagri juhtkond (staap) ja üksikute juhtide (laagrivanem, laagripealik, komandant jt.) ülesanded (üldiselt);
- tööjaotus;
- ajajaotus (päevakava);
- käskkirjad jne.

2. Sisekord:

- üldised korranõuded laagris (tööst osavõtmise, päevakavalaoline tegevus, pakide ja teiste asjade korrapärane asetus, piiridest lahkumine, vaikusminutid, öörahu jne.);
- tegutsemise korrapidajana, õõvalvurina, üldtoimkondlasena — nende ülesanded;
- telgi sisekord, telgi korrastamine, telgis viibimise aeg jne.;
- ülevaatuseteostamine (poiste puhtus ja tervis, telgi sisemine kord, ümbruse puhtus jne.);

3. Tavandid:

Kõik laagris ettetulevad tavandid:

- laagri avamine (rivistamine, ettekanne vanemale või pealikule, avamistoiming, lipu heiskamine, nõupidamistule süütamine jne.);
- igapäevane lipu heiskamine ja langetamine; liputervitus;
- korrapidajate vahetamine;
- õhtupalvus.

4. Rivi ja esinemine:

Laagri üldise rivilise osana:

- korrapidaja, õõvalvuri ja virgatsi ettekanne (esinem.) ülesannete täitmisel (ka töötoimkondlaste ettekanne ülesannete täitmisest);
- üksikmehe esinemine (pöördumisel juhi poole) ja tervitamine;
- salga esitamine ülevaatusel, juhtimine lipurivvi jne.;
- hommikuse võimlemise juhtimine.

B. Erikavalaoline tegevus.

1. Pioneerilal:

- ühenduste tegemine traadiga (rist- ja pikitiühend.), mille tegelek rakendamine laagriehitiste juures (välivoodi ehitamine, riulite valmist., lipumasti jätkamine jt. tööd);
- kirve, sae ja teiste tööriistade käsitsemine ja hooldamine;
- teibaotsa teritamine (kahe- ja kolmetahuline);
- ehitusmaterjali-lao korraldamine;
- lõkete liigid — tähetuli (õõvalve jaoks), püramiid- ja koonustuli (suureks lõkgetuleks).

2. Esmasabi:

- sagedamini esinevad haigestumised ja vigastused laagris, kõhuruikted, külmetamine, peavalu, palavik; jala-, põlve-, käe-haavad);
- käe ja jala lahassepanek (saadaval-olevate abinõudega);
- kiirkanderaami valmistamine.

3. Ujumine ja vetelpäästmine:

- ujumisoskuse õpetamine;
- uppuja päästmine ja esmasabi uppujale — kunstlik hingamine.

4. Välimängud:

Mängudes rakendada:

- luuramiskunst (vaikne vaatlemine, varjatud lähenemine, jälgedelugemine jne.);

Ujub vees! Alumiiniumkarbis.

Hind 30 senti.

Vaade „Kotkakodu“ esiselt Kubja järvele.

- b) noorkotkalikud oskus-alad (samm-mõõt, noorkotka samm, liikumise kiiruse määramine, kauguste ja laiuste määramine, kõrguste mõõtmine, ilmakaarte määramine loodus-esemete, kella ja kompassi abil jne.);
- c) sideala (signaliseerimine, teemärgid, kirjutatud morse jne.);
- e) esmasabi ülesandeid.
5. Võistlused:
- a) võistluste korraldamise põhimõtted laagris (ühekordsed, lühiaegsed; võimaldagu objektiivset hindamist jne.);
- b) parima telgi võistlus;
- c) orienteerumine (oma asukoha määramine kaardil, liikumine kaardi ja kompassi abil);
- d) teised võistlused (lõkketegemine; samm-mõõt; liikumise kiiruse määramine; täpsusvise; taimede, puude ja putukate tundmine jne.);
6. Lõkke-ettekanded:
- a) ettekannete valiku põhimõtted (rahvuspärased, originaalsed, sisuliselt sobivad — mitte labased ega kellegi tundeid haavavad; hoogsad jne.);
- b) iga poiss salga koosseisus valmistab ettekande salgaga või esineb üksikult.
7. Kahjutule vältimine:
- a) ettevaatlikkus (tuleohtlik ümbur, tuleaseme valik ja valmistamine, tuuline ilm jne.);
- b) võitlus kahjutulega (abinõud, kustutamise taktika, harjutused kustutamisinõude käsitlemiseks jne.) eriti metsapõlemise kustutamine.
- C. Täienduskava.
- Pikemaajase laagris võib normaalkava täiendada järgmiste aladega:
- Pioneerialal:
 - nõõrredeli valmistamine;
 - purde ehitamine;
 - osmi ehitamine (oksist);
 - varjatud tuli.
 - Topograafias ja orienteerumises:
 - süvendatud kujul noorkotkalike oskusalade kasutamist (enese-mõõted, samm-mõõt, kauguste ja laiuste määramine, kõrguste mõõtmine jne.);
 - kompassi ja kaardi käsitlemine;
 - patrullivõistlus.
 - Öö-päevane matk:

Vähemalt 25 km ulatusega ja kestusega 20 tundi, kus rakendada järgmised ülesanded:

 - liikumine kaardi ja kompassi järgi;
 - toiduvalmistamine (liha küpsetamine orgi otsas, kartulite küpsetamine jne.);

- c) käidud tee ja kulutatud aja määramine;
 d) luuretegevus;
 e) ümbruse tundmaõppimine (ajalugu, loodus, rahvas jm.).

4. Muu üldkavas ettenähtud tegevuse süvendamine.

D. Üldisi juhiseid kava rakendamiseks. Öppelaagri miinimumkestuseks on 3 ööd-päeva (3 ööd ja 4 päeva).

Kandvaks juhiseks jääb, et laager ise oma korra, tööjaotuse, planeerimise, ehituste ja üldise tegevusega peab andma vajaliku oskuste ja teadmiste hulga.

Kavas loeteldud nõudeid on võimalik omandada ka tavalises laagris, kuna iga

hästi-juhitud laager peab andma osavõtjatele käesolevas kavas toodud oskuste ja teadmiste hulga. Rühmajuhitide kursuse lõpetamist taotlevalle juhtidele tuleb aga seesuguses laagris erilist tähelepanu pöörata ja anda neile võimalust tegutseda kõigil loeteldud aladel salga, rühma ja töögrupi juhtidena. Üksikasjule tähelepanu juhtimiseks tuleb neile korraldada vajalikke eritunde.

Iga kursuslase kohta on vajalik teha vastavad hinnangud kõigi alade kohta (kavas märgitud numbritega — 1, 2, 3 jne.), et hiljem ei tekiks arusaamatusi laagrinõuete täitmise kohta. Selleks tuleb valmistada ka iga osavõtja kohta erileht või pidada üldist hinnangute vihikut.

J. Tedersoo,
Peastaabi Ülem.

K. Liping
Vanem instruktor.

Päevitusõlid ja prillid kaitsevad liigse päikese eest

E. GÜNTHER
TALLINN, TARTU, VILJANDI, PÄRNU

Noorte Kotkaste Petseri Maleva tegevusest.

*Salgapealikute
koolist osavõtjad.*

Käesoleva aasta veebruari algul kuulutas maleva staap välja kolmevõistlused noortele kotkastele ja noortele haugas-tele. Selline esmakordne üritus leidis üldist poolehoidu tekitades huvi ja võistlusindu.

Esmakordselt korraldas malev Lauras salgapealikute kooli. Kooli töö oli seotud teatavate raskustega, kuna koos-

seis oli kirju — eestlasi, lätlasti ja venelasi. Sellele vaatamata töötati innuga ja mai keskel lõppesid teoreetilised tunnid. On loota, et kõik osavõtjad lõpetavad kursuse.

Suurema üritusena on eeltööd käimas I nooremate juhtide laagri korraldamiseks. Laagrist võtab osa 100 nooremat juhti.

Tähelpanu väärivamaid üritusi eeloleval suvel.

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osavõt- jate arv
J u u n i k u u.				
Peastaap:				
(3) 07.—14. 06.	„Kotkakodu“ tegevuse I periood	„Kotkakodu“	Peastaap	50
16.—17. 06.	Patrullivõistlused	„	„	100
19. 06.—02. 07.	„Kotkakodu“ tege- vuse II periood	„	„	70
Harju Malev:				
15.—19. 06.	Üldlaager	Pirita-Kose	Malev	600
23.—24. 06.	Sümboolsed garni- sonid	Iru, Padise, Lohu ja Var- bola	„	
Järva Malev:				
04. 06.	Kergejõustiku võistl.	Türi	„	60
11. 06.	Patrull- ja orienteeru- mise võistlused	Paide	„	16
27.—29. 06.	Õppelaager	Aegviidu	„	50
30. 06.—03. 07.	Üldlaager	„	„	200
Lääne Malev:				
29. 06.—03. 07.	III üldlaager	Haapsalu lä- hedal Pulla- pää	Malev	200
Narva Malev:				
23. 06.—03. 07.	II nooremate juhtide õppelaager	Magerburg	Malev	50—75
Petseri Malev:				
03.—04. 06.	Sportivõistlused	Petseri	Petseri mlvk.	70
08. 06.	Vanemate juhtide õppepäev	„	Malev	15
09.—12. 06	NK ja SK malevate ühine I nooremate juhtide õppelaager			110
11. 06.	KL Petseri Maleva 20. aastapäeva pi- dustusist osavõtt	„		350
16.—20. 06.	Esindusgrupi osavõtt Harju Maleva laag- rist			7
24. 06.	Anton Õunapuu mäles- tussamba avamisest osavõtt			150

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osavõt- jate arv
29. 06.—03. 07.	Esindusgrupi osavõtt Tartumaa Maleva laagrist			15
09. 06.—03. 07.	Esindusgrupi osavõtt Lääne Maleva laagrist			7
Pärnu Malev:				
27. 06.—03. 07.	Nooremate juhtide harjutuslaager	Reiu	Malev	53
Pärnumaa Malev:				
25. 06.	Maleva esinduse ko- gunemine Vabar. Presidendi K. Pätsi sünnikoha tähista- mise samba ava- misele	Tahkuranna Taahi mõis	Malev	150 400
16.—19. 06.	III üldlaager.		„	
Saaremaa Malev:				
25.—28. 06.	Vanemate juhtide harjutuslaager	Mändjala	„	50
28. 06.—02. 07.	Üld-õppelaager	„	„	250
Sakalamaa Malev:				
27.—29. 06.	Nooremate juhtide harjutuslaager	Vaibla	Malev	40
30. 06.—03. 07.	Üldlaager	„	„	250
04. 06.	Viljandi malevkonna patrullivõistlused	Viljandi	Malevkond	12
11. 06.	Maleva patrullivõistl.	„	Malev	16
11. 06.	Maleva noorte meistri- võistlused v-kal. püssist	„	„	
Tallinna Malev:				
03.—05. 06.	Õppelaager	Pirita-Kose	„Tähe“	30
05.—12. 06.	„	Vääna	Divisjon	50
20.—26. 06.	„	„Kotkakodu“	Kopli ja Sa- dama mlvk.	55
27. 06.—07. 07.	Õppelaager	Kose-Lükati	Kalevi mlvk.	80
27. 06.—04. 07.	„	„Kotkakodu“	Nõmme mlvk.	80
28. 06.—13. 07.	„	Keila-Joa	Lõuna mlvk.	70
29. 06.—03. 07.	„	Suuropi	Suuropi div.	50
Tartu Malev:				
14.—19. 06.	IX üldlaager	V.-Taevaskoja	Malev	170
Tartumaa Malev:				
18. 06	Võistlused	Soinaste	T.-Maarja mlvk.	40
28. 06.—03. 07.	Üldlaager	Elva	Malev	500

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osavõt- jate arv
Valga Malev: 30. 06.—03. 07.	Laager	Hargla	Malev	150
Viru Malev: 30. 06.—03. 07.	Laager	Palermo lähedal	Rakvere I mlvk.	100
09.—12. 06.	„	Mõdriku	Rakvere	
30. 06.—03. 07.	„	Udujärvel	II mlvk.	100
16.—19. 06.	„	Konju rannas	Jõhvi mlvk.	100
09.—12. 06.	„	Ranna-Pungerjal	lisaku mlvk.	35
25.—28. 06.	Öppelaager	Oruveski järve kaldal	Kadrina ja Haljala mlvk.	150
11. 06.	Esivõistlused laskmises v-kl. püssist	Aa rannas	Lüganuse mlvk.	100
15. 05.—15. 06.	Üksuste-vahelised korrespondents-kergejõustikuvõistlused		Malev	
Võru Malev: 10.—16. 06.	Nooremate juhtide öppelaager	Kubja	Malev	90
30. 06.—02. 07.	Öppelaager	Vastse-Antsla	Antsla mlvk.	60
J u u l i k u u.				
Peastaap: 04.—17. 07.	„Kotkakodu“ tegevuse III periood	„Kotkakodu“	Peastaap	80
15.—20. 07.	Instruktorite laager	„Kotkakodu“ lähedal	„	25
19. 07.—01. 08.	„Kotkakodu“ tegevuse IV periood	„Kotkakodu“	„	60
20.—31. 07.	Vanemate juhtide V harjutuslaager	„Kotkakodu“ lähedal	„	115
Järva Malev: 06.—11. 07.	Jalgrattamatk	Saaremaa	Malev	15
Lääne Malev: 29.—30. 07.	Laager	Nurtu	4 rühma	35
Tallinna Malev: 04.—17. 07.	Öppelaager	Aegviidu	Põhja mlvk.	80
07.	Laager		Sadama mlvk.	
Tartu Malev: 24. 07.—05. 08.	Maleva III nooremate juhtide õppe- ja harjutuslaager	„Kotkakodu“ lähedal	Malev	55

Kuupäev	Tegevuse nimetus	Tegevuskoht	Korraldaja	Osavõt- jate arv
Viru Malev: 07.	Laager	Punamäe	V.-Maarja mlvk.	80
07.	Malevkondade mees- kondade vaheline rännakvõistlus		Malev	
Võru Malev: 08.—09. 07.	Laager	Põlva	Põlva mlvk.	60
A u g u s t i k u u.				
Peastaap: 02.—15. 08.	„Kotkakodu“ tegevuse V periood	„Kotkakodu“	Peastaap	40
17.—20. 08.	Juhtide päevad	„	„	200
Lääne Malev: 04.—06. 08.	Ühislaager	Tuudi	3 rühma	35
Narva Malev: 19.—21. 08.	Matk	Virumaa tööstusraj. Narva ümbr.	Maleva	25—40
25.—27. 08.	Luuremäng		„	100—150
Petseri Malev: 01.—12. 08.	Vanemate juhtide koollaager			27
Saaremaa Malev: 08. 08.	Merematk KL. Saaremaa Ma- leva XX aastapäeva pidustused	Pärnu Kuressaare	2 rühma Malev	7 300
Tallinna Malev: 09.—14. 08.	Õppelaager	Viimsi	Viimsi div.	50
Tartumaa Malev: 08. 08.	Laskevõistlused Kergejõustiku võistlu- sed	Elva „	Maleva „	70 120
Viru Malev: 05.—07. 08.	Õppelaager	Kalvi rannas	V.-Nigula mlvk.	80

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol. P. Asmus, prof. E. Ein, prof. J. Köpp, koolide inspektor
J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kindr.-maj. A. Traksmaa.

Toimetuse H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid R. Lahi (tegevtoimetaja), V. Hiir,
K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetuse-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 24, tel. 37-44.

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti.

Koos „Noore Kotkaga“ aastas kr. 2.—, 6 kuud — kr. 1.20.
Posti jooksev arve nr. 2133. Ajakiri ilmub 12 korda aastas.